

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N83

15.08.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ნავთობპროდუქტების საცავის რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტი

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „სატურნი 2006“ გარდაბნის რაიონი, სოფ. მარტყოფი, ვაზიანი (ს/კ # 81.10.28.295)

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 02.07.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ჯეოკონი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „სატურნი 2006“-ს მიერ წარმოდგენილია ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე სკოპინგის ანგარიში.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ 2007 წლის 3 აგვისტოს ნავთობპროდუქტების საცავზე გაიცა სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა (№23 (03.08.2007) და გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა. 2019 წლის 6 ივლისს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის N 2-493 ბრძანების შესაბამისად გაიცა შპს „სატურნი 2006“-ის ნავთობპროდუქტების საცავზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

2007 წლის სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული ნავთობპროდუქტების საცავის სარეზერვუარო პარკის მაქსიმალური ტევადობა შეადგენდა 2400 მ³-ს. ავზების მოცულობა იყო: დიზელის საწვავისთვის 400მ³-იანი 3 ცალი; ბენზინისთვის 400მ³ - 2 ცალი და 200მ³ - 2 ცალი. რეზერვუარების წლიური ტვირთბრუნვა შეადგენდა 28800მ³-ს.

2018 წლის 20 მარტს გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის უფლებამოსილი თანამშრომლების მიერ განხორციელდა გარდაბნის მუნიციპალიტეტის სოფ. მარტყოფში, ვაზიანის ტერიტორიაზე მდებარე შპს "სატურნი 2006"-ის (ს/კ 226572456) კუთვნილი ნავთობპროდუქტების საცავის პროექტზე გაცემული გარემოზე ზემოქმედების №00083 ნებართვით (2007 წლის 03 აგვისტოს №23 სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა) გათვალისწინებული პირობებისა და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულების მდგომარეობის შესწავლა/დათვალიერება. დათვალიერების შესახებ ინსპექტირების № 001291 აქტის მიხედვით გამოვლენილ დარღვევებზე, 2018 წლის 26 მარტს შპს „სატურნი 2006“-ის მიმართ საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79² ე მუხლის შესაბამისად შედგა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ №041379 ოქმი. ინსპექტირებისას ასევე გამოვლინდა, რომ არსებული ნავთობპროდუქტების საცავის

ტერიტორიაზე, განთავსებული იყო ერთი ერთეული 400³ მ, ორი ერთეული - 2000³ მ და ორი ერთეული - 1000³ მ მოცულობის რეზერვუარები, რომლებიც კომპანიის მიერ არ გამოიყენება ნავთობპროდუქტების ჩატვირთვა/გადმოტვირთვის ოპერაციებისათვის.

2019 წლის 22 მაისს შპს „სატურნი-2006“-ის მიერ გზშ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილი იყო ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკრინინგის განცხადება (სარეზერვუარო პარკის მოცულობის გაზრდის შესახებ), რომელიც საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2019 წლის 10 ივნისის N 2-506 ბრძანების შესაბამისად დაექვემდებარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, შეიცვალა 2007 წლის N23 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული ნავთობპროდუქტების საცავის (სარეზერვუარო პარკის) მოცულობა და გაიზარდა 10 000მ³ -მდე.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, შპს „სატურნი 2006“-ის ნავთობპროდუქტების საცავი განთავსებულია მის საკუთრებაში არსებულ გარდაბის მუნიციპალიტეტის სოფ. ვაზიანში მდებარე 10917.00 კვ.მ. არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ #81.10.28.295). საკვლევი ტერიტორიისათვის უახლოესი დასახლებული პუნქტია სოფ. ვაზიანი. ნავთობპროდუქტების საცავიდან უახლოესი სახლი მდებარეობს დაახლოებით 150 მეტრის დაშორებით.

წარმოდგენილ ტერიტორიაზე განთავსებულია შემდეგი ძირითადი საწარმოო უბნები, ობიექტები და შენობა-ნაგებობები: რკინიგზის ლიანდაგის ჩიხი; ნავთობპროდუქტების მიმღები სისტემა; ტექნოლოგიური მილგაყვანილობა; ნავთობპროდუქტების სატუმბო სადგური (მიმღები ტუმბო ორი და გასაცემი-8); სარეზერვუარო პარკი I (ბენზინის 11 რეზერვუარი, მათ შორის არსებული 8 რეზერვუარი და **საპროექტო 3 რეზერვუარი**); სარეზერვუარო პარკი II (დიზელის საწვავის 4 რეზერვუარი); ნავთობპროდუქტების ავტოგასამართი კუნძული ავტოცისტერნებში საწვავის ზედა ჩასხმის მოწყობილობით; სანიაღვრე წყლების მიმღები-ნავთობდამჭერი; ადმინისტრაციული და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების სათავსოები.

საწარმოში დაგეგმილია ნავთობპროდუქტების მიღება, შენახვა და გაცემა. დაგეგმილი ნავთობპროდუქტების საცავის რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტის შესაბამისად ნავთობპროდუქტების საცავის მაქსიმალური ტევადობა შეადგენს 10 000 მ³-ს (დიზელის საწვავისათვის - 6000 მ³; ბენზინისათვის - 4000 მ³). ნავთობსაცავის წლიური საშუალო ტვირთბრუნვა (მიღება-გაცემა) შეადგენს 100 000 მ³-ს. მათ შორის, ბენზინი - 40 000 მ³ და დიზელის საწვავი 60 000 მ³. საწარმო იმუშავებს წელიწადში 365 სამუშაო დღე.

I პარკში გათვალისწინებულია ბენზინის 11 ვერტიკალური რეზერვუარი (2 ცალი - 200 მ³ და 9 ცალი - 400 მ³ მოცულობის), ხოლო II პარკში გათვალისწინებულია დიზელის საწვავის 4 ვერტიკალური რეზერვუარი (2 ცალი 1000 მ³ და 2 ცალი 2000 მ³ ტევადობის). სარეზერვუარო I და II პარკები შემოღობილია დაღვრილი სითხის ჰიდროსტატიკურ წნევაზე გაანგარიშებული დამცავი კედლით. ყველა რეზერვუარი აღჭურვილია შესაბამისი მიმღები, გამანაწილებელი მოწყობილობით და ჩამკეტი არმატურით. რეზერვუარებზე გათვალისწინებულია მექანიკური და ჰიდრაულიკური სასუნთქი სარქველები. რეზერვუარების დაცვის მიზნით, გამოყენებული იქნება ზამბარიანი სარქველები და ჩამკეტ-დამცავი მოწყობილობები.

ნავთობბაზის ძირითადი საწარმოო ერთეულებია: რკინიგზის ჩიხი ჩამოსასხმელი მოწყობილობით; სატუმბო სადგური; სარეზერვუარო პარკი; ტექნოლოგიური მილსადენები; ავტოგასამართი კუნძული. ვაგონცისტერნებიდან ნავთობპროდუქტების მიღება გათვალისწინებულია ჩამოსასხმელი ესტაკადით. გამოყოფილ ტერიტორიაზე დაგეგმარებულია რკინიგზის ჩიხი ვაგონცისტერნებზე მიმდები კოლექტორის ორი ხაზით (ერთი დიზელის საწვავისათვის, მეორე კი ბენზინისათვის), ვაგონცისტერნების დასაცლელად გამოიყენება ქვედა დამცლელი მოწყობილობა. კოლექტორებიდან ნავთობპროდუქტები მიეწოდება მილსადენებით სატუმბ სადგურს. საწვავის გადაადგილების ყველა ოპერაცია ხორციელდება ტექნოლოგიური მილსადენების სისტემის საშუალებით. ტექნოლოგიური მილგაყვანილობა ძირითადად შესრულებულია მიწისზედა გადაწყვეტით, რკინაბეტონის დაბალ საყრდენებზე. რკინიგზის ვაგონცისტერნებიდან ნავთობპროდუქტების ჩასხმა რეზერვუარებში, ხოლო იქიდან ავტოცისტერნებში გაცემა, წარმოებს ტუმბოების საშუალებით. ნავთობპროდუქტების ავტოცისტერნებში ჩასატვირთად მოწყობილია ავტოგასამართი კუნძული.

საწარმოში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესებიდან გამომდინარე საწარმოს მიერ წყალი გამოიყენება: სასმელ-სამეურნეო; საწარმოო (რეზერვუარებისა და ტექნოლოგიური მოედნების რეცხვა, მორწყვა და სხვა) და სახანძრო მიზნებისათვის. სასმელ-სამეურნეო წყლისთვის - 470, 9 მ³/წელ; რეზერვუარების რეცხვისთვის - 300,0 მ³/წელ; ტექნოლოგიური მოედნების მორეცხვისთვის - 16,9 მ³/წელ; მორწყვისთვის - 108,0 მ³/წელ; სახანძრო მიზნებისათვის - 208,0 მ³/წელ. ობიექტზე ძირითადად წარმოიქმნება შემდეგი სახის **ჩამდინარე წყლები**: სამეურნეო-ფეკალური; საწარმოო (რეზერვუარებისა და ტექნოლოგიური მოედნების ნარეცხი წყლები); სანიაღვრე. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად სანიაღვრე წყლების და საწარმოო ჩამდინარე წყლების (ტექნოლოგიური მოედნების და რეზერვუარების ნარეცხი საწარმოო წყლები) ჯამური რაოდენობა იქნება - 1214,81 მ³/წელ. სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლები აკუმულირდება ოფისის უკან განთავსებულ ამოსაწმენდ 50მ³ მოცულობის რეზერვუარში, საიდანაც გატანილი იქნება შპს „სანიტარი“-თან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე. საწარმოო და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების შეგროვების/გაწმენდისთვის მოწყობილია ნავთობპროდუქტების შემთხვევით დაბინძურებული წყლების შეკრების და არინების დამოუკიდებელი სადრენაჟო სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს საწარმოო-სანიაღვრე წყლების შეგროვებას, საწარმოო-სანიაღვრე წყლების გამწმენდ ნაგებობაში მიწოდებას, ხოლო ორსაფეხურიანი გაწმენდის შემდეგ გაწმენდილი ჩამდინარე წყლების ჩაშვებას საწარმოს მიმდებარედ გამავალ „მშრალ ხევში“.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე 2019 წლის 19 ივლისს გარდაბნის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ვაზიანის N1 საჯარო სკოლის შენობაში გაიმართა შპს „სატურნი 2006“-ის ნავთობპროდუქტების საცავის რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის, საკონსულტაციო ფირმის, შპს „სატურნი 2006“-ის წარმომადგენლები და ადგილობრივი მოსახლეობა. დამსწრე საზოგადოების მხრიდან საჯარო განხილვაზე შენიშვნები არ დაფიქსირებულა. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საზოგადოების მხრიდან შენიშვნები/მოსაზრებები პროექტთან დაკავშირებით სამინისტროში არ წარმოადგენილა.

ტერმინალის საქმიანობის პროცესში მოსალოდნელია სხვადასხვა სახეობის ნარჩენების წარმოქმნა, მათ შორის უმეტესობა წარმოადგენს სახიფათო ნარჩენებს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზმ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1 **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზმ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. **გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების საჭიროების დასაბუთება;
 - არსებული საქმიანობის დეტალური აღწერა;
 - დაგეგმილი ცვლილებების დეტალური აღწერა;
 - არსებული და დაგეგმილი საქმიანობის ტექნოლოგიური სქემის და ტექნოლოგიური ციკლის აღწერა;
 - საწარმოს ინფრასტრუქტურული ობიექტების, დანადგარებისა და ტექნოლოგიური მოწყობილობების აღწერა;
 - საწარმოს ტერიტორიაზე დამატებითი ინფრასტრუქტურის ობიექტების აღწერა;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
 - დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
 - ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოესი საცხოვრებელ სახლებამდე მდებარეობის მითითებით, დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე, უახლოეს სამრეწველო ობიექტამდე;
 - ტერიტორიის GIS კოორდინატები;
 - ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
 - ინფორმაცია ხანძარსაწინააღმდეგო წყლების შესახებ;
 - ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის გეგმა-გრაფიკი, მიღება-გაცემის დეტალური აღწერა (ნავთობპროდუქტების მიღება-გაცემის სადგურების დეტალური აღწერა);
 - საკომპრესორო-სატუმბი სადგურების დეტალური აღწერა;
 - ტრანსპორტირების სქემა;

- ნარჩენების დასაწყობების ადგილები და მათი მართვის აღწერა;
- სახიფათო ნარჩენების მართვის დეტალური აღწერა;
- სარეზერვუარო პარკებში ტექნოლოგიური მილგაყვანილობიდან შემთხვევით დაღვრილი ნავთობპროდუქტების მართვის საკითხები;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო ფეკალური, სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- სარეზერვუარო პარკების ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- გამწმენდი მოწყობილობების (ნავთობდამჭერი ან სხვ.) დეტალური აღწერა (სქემა; გამწმენდის ტიპი; პარამეტრები). გამწმენდი დანადგარის გაწმენდის მაჩვენებლები/ გამწმენდი ნაგებობის ეფექტურობა და სიმძლავრე;
- გრუნტის წყლების დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით ტერიტორიის შესაბამისი მოპირკეთების საკითხი (ჰიდროსაიზოლაციო ფენის აღწერა);
- სარეზერვუარო პარკის შემოზღინვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- სარეზერვუარო პარკების დეტალური აღწერა შესაბამისი თანდართული სქემით;
- სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნული საპროექტო 3 რეზერვუარის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- რეზერვუარების ტიპები და მოცულობა („ნავთობის ბაზების უსაფრთხო ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მე-11 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად ნავთობის ბაზის ტერიტორიაზე რეზერვუარების განთავსება გათვალისწინებული უნდა იქნეს ჯგუფების მიხედვით შესაბამისი სტანდარტების მოთხოვნათა დაცვით);
- გზმ-ის ანგარიშში საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 15 იანვრის #65 დადგენილებით დამტკიცებული „ნავთობის ბაზების უსაფრთხო ექსპლუატაციის შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის“ მოთხოვნების გათვალისწინება;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საწარმოს გენერალური გეგმა;

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, ემისიები ნედლეულის მიღების და დასაწყობებისას, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება. შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე, ზედაპირული წყლების ობიექტების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;

- კუმულაციური ზემოქმედება. საქმიანობის განხორციელების ზონაში არსებული საწარმოების ემისიების, საანგარიშო წერტილების განსაზღვრა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
 - **შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;**
 - მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;
 - ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
 - სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
 - გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ❖ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით წარმოდგენილ გზშ-ის ანგარიშში, წარმოდგენილი უნდა იქნეს 2007 წლის 3 აგვისტოს N23 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დარღვეული პირობების გამოსწორებისათვის სამინისტროს მიერ 2018 წლის 3 დეკემბრის №001119 ადმინისტრაციული მიწერილობით განსაზღვრულ თითოეულ საკითხზე ვალდებულებების შესრულების მდგომარეობის შესახებ დეტალური აღწერა, (მისი შესრულების, მიმდინარეობის და დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ) აგრეთვე დაგეგმილი ღონისძიებების აღწერა არსებული რეალობის გათვალისწინებით.
- ❖ გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „სატურნი 2006“-ის მიერ წარმოდგენილ, ნავთობპროდუქტების საცავის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.